มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Troubleshooting Measures Invasion of Royal Land in Khaem Son Sub-District Khao Kho District, Phetchabun Province

[Received: November 20, 2023; Revised: February 6, 2024;
Accepted: February 12, 2024]

ไพจิตร เลพล
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Paijit Lephon
Master of Political Science Program
in Politics And Government,
Phetchabun Rajabhat University.
สุภัทธนีย์ ขุนสิงห์สกุล
อาจารย์, สาขาการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Suphathanee Khunsingsakul
Lecturer in Politics And Government,
Phetchabun Rajabhat University.
วุฒิพงศ์ บัวช้อย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์,
สาขาการเมืองการปกครอง,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Wutthiphong Buachoi
Assistant Professor
in Politics And Government,
Phetchabun Rajabhat University.

COPRESPONDING AUTHOR
Paijit Lephon, Master of Political Science Program In Politics And Government ,
Phetchabun Rajabhat University. Thailand**.** E-mail: paijitlephon@gmail.com

บทคัดย่อ

มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุเป็นวิธีการรัฐนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนที่เข้าไปถือครองที่ดินราชพัสดุโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้สามารถถือครองที่ดินอย่างถูกกฎหมาย ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณจากการสอบถามประชาชนเป็นผู้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน จำนวน 200 คน และการสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประชาชนที่เป็นผู้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน จำนวน 200 คน ประชากรของงานวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 7 คน ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในระดับน้อย ประชาชนมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในระดับปานกลาง ประชาชนเห็นด้วยมากกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ และผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทราบว่าเป็นมาตรการทางด้านสังคมที่ทางราชการกำหนดไว้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ราชพัสดุ ให้ได้อยู่อาศัยและทำกินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

คำสำคัญ: มาตรการแก้ไขปัญหา; การบุกรุกที่ราชพัสดุ

Abstract

Measures to solve the problem of encroachment on state property are methods used by the government to solve the problem of encroachment on state property by people who illegally own state property so that they can legally own land. The researcher used quantitative and qualitative research methods. Using a questionnaire in quantitative research from questioning 200 people who are tenants of state property in Khaem Son Sub-district and interviews in qualitative research with informants, including 200 people who are tenants of state property in Khaem Son Sub-district, the population of qualitative research, 7 people. The results of quantitative research found that people have a low level of knowledge and understanding about measures to solve the problem of encroachment on state property. People have problems and obstacles in using measures to solve the problem of encroachment on state property at a moderate level. People agree very much with the solutions and obstacles in using measures to solve the problem of encroachment on government land parcel. And the qualitative research results found that the informants knew that it was a social measure that the government had set in place to alleviate suffering and help the people living and farming on state property. To be able to live and farm legally. And there should be a clear solution to the problem and in the same direction.

Keywords: Troubleshooting Measures; Invasion of Royal Land.

บทนำ

ปัจจุบันที่ดินราชพัสดุมีการเข้าไปบุกรุกครอบครองทำประโยชน์จากราษฎรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่เป็นจำนวนมาก ทางราชการได้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์เป็นหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ปกครองดูแล บำรุง รักษา และการใช้ที่ราชพัสดุให้เกิดประโยชน์สูงสุดของราชการ เพื่อเป็นการดูแลรักษาและป้องกันราษฎรบุกรุกที่ราชพัสดุ ได้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุมาอย่างต่อเนื่องตามมาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ ที่กำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0312/20377 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546 ดำเนินการมี 3 มาตรการ คือ 1) มาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ราชพัสดุ 2) มาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ และ 3) มาตรการเสริมที่กำหนดให้หน่วยงานอื่นให้การสนับสนุนที่ต้องดำเนินการภายใต้ ระเบียบ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีวิธีการและเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นที่ต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่มีราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์บุกรุกอยู่ในที่ดินราชพัสดุเป็นจำนวนหนึ่ง ซึ่งบางส่วนได้เข้าร่วมมาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกไปแล้ว และยังมีอีกบางส่วนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมมาตรการ ฯ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญถึงมาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เดิมมีการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุของราษฎรอยู่เป็นจำนวนหนึ่ง แต่ปัจจุบันได้มีราษฎรบางส่วนที่ได้เข้าร่วมมาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกไปแล้ว และยังมีอีกบางส่วนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมมาตรการ ฯ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษาเรื่องมาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในพื้นที่อื่น ๆ อีกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชน ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

แนวคิด ทฤษฎี

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีประเด็นการวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชน ในเขตตำบลแคมป์สน โดยได้ศึกษาจากมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา ดังนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ

มาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุที่กำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ดำเนินการ ตามมติคณะรัฐมนตรี หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0312/20377 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546 ดำเนินการมี 3 มาตรการ คือ 1) มาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ราชพัสดุ 2) มาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ และ 3) มาตรการเสริมที่กำหนดให้หน่วยงานอื่นให้การสนับสนุน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้สนใจศึกษาในเรื่องของการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินที่เป็นที่ดินของรัฐหรือราชพัสดุ ซึ่งเนาวรัตน์ บุญวรรณโณ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการ บุกรุกที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ในจังหวัดนครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ในจังหวัดนครนายก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า (1) ปัญหาที่สำคัญคือ กรมธนารักษ์ในจังหวัดนครนายกไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ (2) การพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ กรมธนารักษ์ในจังหวัดนครนายกควรกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกไว้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และ 3) ในภาพรวมในอนาคต กรมธนารักษ์ในจังหวัดนครนายกมีแนวโน้มการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนสูงกว่าปัจจุบัน ต่อมาสมชาติ ศิลป์เจริญ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบุกรุกที่ดินของแต่ละเหล่าทัพ ข้อมูลแนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของแต่ละเหล่าทัพ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559 ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด และเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559 พบว่า ประเด็นปัญหาการบุกรุกสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ส่วนใหญ่เป็นการบุกรุกที่ดินในพื้นที่ฝึกเพื่อทำการเกษตรกรรมของราษฎร และจัดทำเป็นที่อยู่อาศัยแหล่งชุมชน รวมทั้งปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ทับซ้อน การไม่ยอมรับมติ กบร. จังหวัดของกรมธนารักษ์ การอ้างสิทธิ์การถือครองมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ 2) กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ เช่น ปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่ถูกบุกรุกโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้ที่ราชพัสดุ

พ.ศ. 2556 ปัญหาการไม่มีผู้แทนจากหน่วยงานทหารในคณะกรรมการ กบร. จังหวัด เป็นต้น แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน มี 3 แนวทาง คือ การหยุดปัญหาการบุกรุกที่ดินที่มีอยู่เดิม การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินเพิ่มเติม และการเยียวยาให้ความเป็นธรรมกับราษฎร ซึ่งมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของแต่ละเหล่าทัพ ภาพรวมแล้ว ยังเป็นการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานในเชิงรูปธรรมของเจ้าหน้าที่ และการปฏิบัติต่อราษฎรผู้บุกรุกตามกฎหมายยังขาดการปฏิบัติงานในรูปธรรม และการปฏิบัติต่อราษฎรผู้บุกรุกและเจ้าหน้าที่ตลอดจน การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน ของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน และอนุวัตร จินตกสิกรรม (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ที่มาและพลวัตของนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคำอธิบายเกี่ยวกับที่มากระบวนการก่อตัว และพัฒนาการของนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พบว่า นโยบายเกิดขึ้นมาจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานทหารกับประชาชนในพื้นที่สงวนหวงห้ามของทหารจังหวัดกาญจนบุรี นำไปสู่ประเด็นปัญหาการบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินของรัฐเหนือปัญหาสิทธิในที่ดินของประชาชน และปัญหาการสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น

ขอบเขตวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร

ประชากรเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่เป็นผู้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขต ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 200 คน และประชากรเชิงคุณภาพ คือ ธนารักษ์พื้นที่เพชรบูรณ์ กำนัน และตัวแทนประชาชนที่ถือครองที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน รวมจำนวน 7 คน

2. ของเขตของเนื้อหา

ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาคือ ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

4. ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2565 ถึง กันยายน 2566 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 เดือน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่เป็นผู้เช่าที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 200 คน (Household surveys) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้วิเคราะห์กับตัวแปร คือ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยส่วนตัวต่อเดือน อาชีพ ตำแหน่งและข้อคำถามแต่ละข้อตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ 1-3

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความวิจัย บทความวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ และจากการสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Choice) ประกอบกับความเห็นของผู้ศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงสัมภาษณ์กับ ธนารักษ์พื้นที่เพชรบูรณ์ กำนัน และตัวแทนประชาชนที่ถือครองที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 อายุส่วนใหญ่ คือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ การศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 อาชีพส่วนใหญ่ คือ อาชีพเกษตรกร จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ คือ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำนวนที่ดินราชพัสดุในการถือครองส่วนใหญ่ คือ ถือครองที่ดินราชพัสดุเนื้อที่ 1 ไร่ – 5 ไร่ จำนวน 83 คน

คิดเป็นร้อยละ 41.50 การได้มาของที่ดินราชพัสดุที่ถือครองในปัจจุบันส่วนใหญ่ คือ มีการได้มาของที่ดินราชพัสดุที่ถือครองในปัจจุบัน คือ ได้รับมรดก จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00

2. ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากข้อมูลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชน ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
1. ท่านรู้และเข้าใจว่ามีการสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุ ให้เป็นปัจจุบันว่ามีที่ราชพัสดุอยู่ที่ไหน จำนวนเท่าใด	3.13	0.72	เข้าใจน้อย	5
2. รู้และเข้าใจว่าการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานที่ราชพัสดุเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆเกี่ยวกับที่ดินราชพัสดุ	3.20	0.70	เข้าใจน้อย	3
3. ทราบความละเอียดของข้อมูลทะเบียนที่ราชพัสดุที่ท่านครอบครอง	2.94	0.83	เข้าใจน้อย	13
4. เข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนต่อการถือครองและใช้ที่ดินราชพัสดุ	3.15	0.70	เข้าใจน้อย	4
5. ทราบว่ามีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุเมื่อกระทำผิดต่อเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ	3.12	0.71	เข้าใจน้อย	6
6. รู้และเข้าใจว่าการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่ราชพัสดุได้มีการประสานงานกับส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง	3.10	0.73	เข้าใจน้อย	7
7. ทราบว่ามีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้เกี่ยวกับการสอบสวนสิทธิ์เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินราชพัสดุของชาวบ้าน	3.25	0.66	เข้าใจน้อย	1
8. และเข้าใจว่ามีการสำรวจทางกายภาพ การจัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการตรวจสอบสิทธิการได้มาซึ่งที่ราชพัสดุ	3.08	0.73	เข้าใจน้อย	8
9. รู้และเข้าใจว่าผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุที่มีเอกสารสิทธิ์หรืออ้างสิทธิครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ราชพัสดุ กบร. ต้องดำเนินการพิสูจน์สิทธิ์ตามหลักเกณฑ์และให้ประชาชนเช่าที่ดินราชพัสดุต่อไปตามสิทธิ์	3.08	0.70	เข้าใจน้อย	8
10. ทราบว่าผู้ที่ครอบครองที่ดินหรือทายาทที่อยู่อาศัยก่อนการสำรวจ ต้องเช่าที่ดินราชพัสดุตามเนื้อที่ที่ได้ครอบครองใช้ประโยชน์จริงเป็นการชั่วคราวไม่เกินครั้งละ 3 ปี (กรณีที่ยินยอมเช่า)	3.21	0.68	เข้าใจน้อย	2

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
11. เข้าใจถึงการจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการ จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ แผนการโยกย้ายราษฎร การจัดทำแนวเขตถาวรและการดูแลรักษาเป็นไปเพื่อให้การใช้ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุด	2.96	0.83	เข้าใจน้อย	12
12. ทราบว่ามีการกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุในแต่ละพื้นที่	3.02	0.76	เข้าใจน้อย	10
13. ท่านรู้และเข้าใจว่ากรมธนารักษ์ได้เร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชนในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนการเป็นที่ดินราชพัสดุ	2.98	0.71	เข้าใจน้อย	11
14. รู้และเข้าใจว่ารัฐควรเร่งรัดดำเนินการสำรวจแนวเขตที่ดินราชพัสดุให้ชัดเจนเมื่อพิสูจน์ได้ว่าประชาชนเข้าครอบครองที่ดินก่อนประกาศเป็นที่ดินราชพัสดุ	3.08	0.69	เข้าใจน้อย	8
15. ทราบว่ารัฐไม่ควรออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎรผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุที่ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์หลังการประกาศเป็นที่ดินราชพัสดุ	3.06	0.70	เข้าใจน้อย	9
รวม	3.09	0.60	เข้าใจน้อย	

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าผลการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในระดับเข้าใจน้อย ($\overline{X}$ = 3.09) (S.D. = 0.60)

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เป็นมาตรการทางด้านสังคมที่ทางราชการกำหนดไว้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ราชพัสดุ ให้ได้อยู่อาศัยและทำกินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล และในเรื่องมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มาจากใครหรือแหล่งข้อมูลใด พบว่า เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุจากทางราชการ จากเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ จากการประชุมส่วนราชการ และจากสื่อออนไลน์ต่างๆ

สรุปได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการดังกล่าวน้อย และจากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นตัวแทนประชานชนในพื้นที่ เป็นผู้ที่มีความรู้

ความเข้าใจด้านมาตรการดังกล่าวมากพอสมควร ซึ่งทางราชการจะต้องใช้กลุ่มตัวแทนในพื้นที่เป็นตัวช่วยเพื่อให้มาตรการดังกล่าวประสบผลสำเร็จต่อไป

3. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากข้อมูลการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
1. พบปัญหาและอุปสรรคของการสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุให้เป็นปัจจุบัน	2.70	0.72	ปานกลาง	10
2. พบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ราชพัสดุตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	2.70	0.76	ปานกลาง	10
3. พบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความละเอียดชัดเจนของข้อมูลทะเบียนที่ราชพัสดุที่ท่านครอบครอง	2.67	0.70	ปานกลาง	12
4. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนต่อการถือครองและใช้ที่ดินราชพัสดุ	2.65	0.77	ปานกลาง	13
5. พบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุเมื่อกระทำผิดต่อเงื่อนไขการใช้ประโยชน์จากที่ดินราชพัสดุ	2.73	0.77	ปานกลาง	9
6. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่ราชพัสดุได้มีการประสานงานของเจ้าหน้าที่ที่ราชพัสดุกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพิสูจน์สิทธิ์ เพื่อการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา	2.83	0.56	ปานกลาง	4
7. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้เกี่ยวกับการสอบสวนสิทธิ์เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินราชพัสดุของชาวบ้านที่มีการบุกรุก	2.86	0.77	ปานกลาง	2
8. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสำรวจทางกายภาพ การจัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการตรวจสอบสิทธิการได้มา	2.78	0.66	ปานกลาง	7

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
ซึ่งที่ราชพัสดุ รวมทั้งสอบสวนการได้มาซึ่งที่ดินราชพัสดุของท่าน				
9. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบจากการดำเนินการของ กบร. ในการพิสูจน์สิทธิ์ตามหลักเกณฑ์ก่อนให้ประชาชนได้เช่าที่ดินราชพัสดุ	2.77	0.69	ปานกลาง	8
10. การบุกรุกที่ดินราชพัสดุที่ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ภายหลังการเป็นที่ดินราชพัสดุ เป็นปัญหาและอุปสรรคของการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	2.79	0.73	ปานกลาง	6
11. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการครอบครองที่ดินของท่านหรือทายาทที่อยู่อาศัยก่อนการสำรวจเป็นที่ราชพัสดุที่ต้องเช่า	2.68	0.72	ปานกลาง	11
12. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการ จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ แผนการโยกย้ายราษฎร	2.84	0.75	ปานกลาง	3
13. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคการกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ	2.77	0.77	ปานกลาง	8
14. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชนในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ	2.80	0.74	ปานกลาง	5
15. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการเร่งรัดดำเนินการสำรวจแนวเขตที่ดินราชพัสดุ กรณีพิสูจน์ได้ว่าประชาชนเข้าครอบครองที่ดินก่อนประกาศเป็นที่ราชพัสดุ	2.79	0.77	ปานกลาง	6
16. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชนเข้าครอบครองที่ดินหลังการประกาศเป็นที่ราชพัสดุแล้ว	2.83	0.81	ปานกลาง	4
17. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการขออนุญาตใช้ไฟฟ้า หรือน้ำประปา เพราะต้องได้รับการยินยอมจากหน่วยงาของรัฐผู้เป็นเจ้าของที่ดินราชพัสดุเสียก่อน	2.87	0.84	ปานกลาง	1
รวม	2.77	0.66	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในระดับของปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.77) (S.D. = 0.66)

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ราษฎรที่ยังไม่ได้เช่าที่ดินราชพัสดุไม่ต้องชำระค่าเช่า แต่ราษฎรที่ยินยอมเช่าที่ราชพัสดุต้องชำระค่าเช่า ราษฎรจึงยังไม่ค่อยยอมรับและยินยอมที่จะเช่ายังขาดความเชื่อมั่นในส่วนราชการ และต้องการโฉนดที่ดินมากว่าการได้รับสิทธิการเช่า ซึ่งจะสามารถนำไปแปลงเป็นทุนได้ดีกว่าสัญญาเช่าที่ราชพัสดุ และราษฎรผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ราชพัสดุไม่ยอมรับเกี่ยวกับการชำระค่าเช่า เนื่องจากเดิมไม่เคยชำระทั้งสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุหรือสัญญาเช่ายังไม่เป็นที่ยอมรับของแหล่งเงินทุน และยังต้องการได้โฉนดที่ดินมากกว่าสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุ

สรุปได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เห็นว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของการเช่าที่ราชพัสดุ เพราะต้องการโฉนดมากกว่า ซึ่งโฉนดสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดีกว่าสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุ

4. ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จากข้อมูลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
1. การสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุให้เป็นปัจจุบันในแต่ละพื้นที่ เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.85	0.67	เห็นด้วยมาก	2
2. การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานที่ราชพัสดุตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุได้อย่างมาก	3.84	0.65	เห็นด้วยมาก	3
3. การอธิบายข้อมูลทะเบียนที่ราชพัสดุให้ประชาชนผู้ครอบครองทราบที่ชัดเจน เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.87	0.65	เห็นด้วยมาก	1
4. การอธิบายชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับวิธี	3.87	0.66	เห็นด้วย	1

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
ปฏิบัติต่อการถือครองและใช้ที่ดินราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ			มาก	
5. การแจ้งบทลงโทษต่อผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุทราบเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.84	0.63	เห็นด้วยมาก	3
6. การประสานงานของเจ้าหน้าที่ที่ราชพัสดุกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพิสูจน์สิทธิ์ เพื่อการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาความพร้อมโดยทันทีเมื่อมีประชาชนโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตน เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.68	0.56	เห็นด้วยมาก	9
7. การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้เกี่ยวกับการสอบสวนสิทธิ์เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินราชพัสดุของตน กรณีมีการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.80	0.59	เห็นด้วยมาก	5
8. การสำรวจทางกายภาพ การจัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการตรวจสอบสิทธิการได้มาซึ่งที่ราชพัสดุ รวมทั้งสอบสวนการได้มาซึ่งที่ดินราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.73	0.56	เห็นด้วยมาก	8
9. กบร. พิสูจน์สิทธิ์ตามหลักเกณฑ์แล้วให้ผู้ที่ครอบครองที่ดินหรือทายาทที่อยู่อาศัยก่อนการสำรวจ ต้องเช่าที่ดินราชพัสดุตามเนื้อที่ที่ได้ครอบครองใช้ประโยชน์จริงเป็นการชั่วคราวไม่เกิน ครั้งละ 3 ปี (กรณีที่ยินยอมเช่า) เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.66	0.59	เห็นด้วยมาก	10
10. การจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ แผนการโยกย้ายราษฎร การจัดทำแนวเขตถาวรและการดูแลรักษาเป็นไปเพื่อให้การใช้ที่ราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.76	0.54	เห็นด้วยมาก	7
11. การกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุแต่ละพื้นที่ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.81	0.55	เห็นด้วยมาก	4

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล	ลำดับที่
12. การเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชนในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนการประกาศเป็นที่ดินราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.80	0.56	เห็นด้วยมาก	5
13. การเร่งสำรวจแนวเขตที่ดินราชพัสดุให้ชัดเจนเพื่อพิสูจน์ว่าประชาชนเข้าครอบครองที่ดินก่อนการประกาศเป็นที่ราชพัสดุเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.81	0.57	เห็นด้วยมาก	4
14. รัฐไม่ควรออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎรผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุที่ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์หลังการประกาศเป็นที่ดินราชพัสดุ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.77	0.56	เห็นด้วยมาก	6
15. การตรวจสอบการครอบครองสิทธิในที่ดินราชพัสดุของชาวบ้านอย่างรอบครอบก่อนอนุญาตให้ใช้ไฟฟ้าหรือน้ำประปาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ	3.84	0.59	เห็นด้วยมาก	3
รวม	3.79	0.52	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่าผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79) (S.D. = 0.52)

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ควรใช้แนวทางโดยการกำหนดระยะเวลาการเช่าในระยะยาว 30 ปี ขึ้นไป และใช้อัตราค่าเช่าในลักษณะผ่อนปรนเพื่อให้ได้อัตราค่าเช่าที่ลดลงจากปกติที่จะต้องชำระ ควรให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการเช่า และให้สิทธิประโยชน์ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือหรือจากทางราชการเป็นพิเศษกว่าปกติ เช่น งดจัดเก็บภาษีที่ดิน ความช่วยเหลือการเกษตร และสนับสนุนแหล่งเงินทุน เป็นต้น และควรมีการจำกัดพื้นที่ที่มีการบุกรุกไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม และทำความเข้าใจกับราษฎรให้เห็นถึงประโยชน์และปลูกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของที่ดินรัฐเพื่อจะช่วยลดการบุกรุกที่ดินของรัฐ

สรุปได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เห็นด้วยในระดับมากกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการดังกล่าว และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเพิ่มจากแนวทางที่ทางราชการกำหนด เช่น งดจัดเก็บภาษีที่ดิน ความช่วยเหลือ

การเกษตร และสนับสนุนแหล่งเงินทุน เป็นต้น และทำความเข้าใจกับราษฎรให้เห็นถึงประโยชน์และปลูกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของที่ดินรัฐเพื่อจะช่วยลดการบุกรุกที่ดินของรัฐ

สรุปและอภิปรายผล

1. การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชน ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุของประชาชน ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนในตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ เช่น การสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุ การกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุเมื่อกระทำผิดต่อเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่ราชพัสดุได้มีการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาโดยภาพรวมในระดับน้อยเพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวอยู่เป็นอย่างมาก และพบว่าเป็นมาตรการทางด้านสังคมที่ทางราชการกำหนดไว้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ราชพัสดุ ให้ได้อยู่อาศัยและทำกินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุจากทางราชการ จากเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์จากการประชุมส่วนราชการซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอนุวัตร จินตกสิกรรม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องที่มาและพลวัตของนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 พบว่า นโยบายเกิดขึ้นมาจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานทหารกับประชาชนในพื้นที่สงวนหวงห้ามของทหารจังหวัดกาญจนบุรี นำไปสู่ประเด็นปัญหาการบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินของรัฐเหนือปัญหาสิทธิในที่ดินของประชาชน และปัญหาการสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้การเกิดขึ้นของกลไกล กบร. ยังเป็นการดึงอำนาจการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินของประชาชนจากกลไกลรัฐอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม มาอยู่ภายใต้กลไกลของส่วนกลางที่ กบร. กำหนดขึ้น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประชาชนในพื้นที่ตำบลแคมป์สน ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ เนื่องจากมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะที่อยู่อาศัยและทำกินของตนเป็นที่ดินราชพัสดุซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งการกระทำใดๆในที่ดินราชพัสดุจะต้องรู้เงื่อนไขของการเช่าและการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ตนได้เช่ากับทางราชการและจะต้องดำเนินการ ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบเพื่อที่จะได้ไม่เกิดปัญหาการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบและเงื่อนไขของการเช่าที่ราชพัสดุในฐานะผู้เช่า และในส่วนที่ยังไม่ได้มาดำเนินการจัดทำสัญญาเช่ากับทางราชการให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะในการขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ บนที่ดิน ของรัฐ เช่น การขอนำประปาขอไฟฟ้าขอใบอนุญาตประกอบกิจการต่าง ๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากส่วนราชการ ผู้ครอบครองที่ดินของรัฐแปลงนั้นนั้นๆ ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการใด ๆบนที่ดินได้

ดังนั้นประชาชนผู้ที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องดังกล่าว เพื่อประชาชนจะได้อยู่ในที่ดินของรัฐโดยชอบด้วยกฎหมายและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการที่ได้กำหนดไว้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

2. การศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน เช่น การสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุให้เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับความละเอียดชัดเจนของข้อมูลทะเบียนที่ราชพัสดุ การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้เกี่ยวกับการสอบสวนสิทธิ์เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินราชพัสดุ การถือครองที่ดินราชพัสดุก่อนและหลังการเป็นที่ดินของรัฐโดยอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินของรัฐนั้นมาอย่างต่อเนื่องโดยภาพรวมพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของประชาชนในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวอยู่มาก และพบว่าราษฎรที่ยังไม่ได้เช่าที่ดินราชพัสดุไม่ต้องชำระค่าเช่า แต่ราษฎรที่ยินยอมเช่าที่ราชพัสดุต้องชำระค่าเช่า ราษฎรจึงยังไม่ค่อยยอมรับและยินยอมที่จะเช่า พร้อมยังขาดความเชื่อมั่นในส่วนราชการ และต้องการโฉนดที่ดินมากว่าการได้รับสิทธิการเช่า ซึ่งจะสามารถนำไปแปลงเป็นทุนได้ดีกว่าสัญญาเช่าที่ราชพัสดุ และราษฎรผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ราชพัสดุไม่ยอมรับเกี่ยวกับการชำระค่าเช่า เนื่องจากเดิมไม่เคยชำระ ทั้งสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุหรือสัญญาเช่ายังไม่เป็นที่ยอมรับของแหล่งเงินทุน และยังต้องการได้โฉนดที่ดินมากกว่าสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมชาติ ศิลป์เจริญ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุรุกที่ดินของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559 พบว่าประเด็นปัญหาการบุกรุกสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ส่วนใหญ่เป็นการบุกรุกที่ดินในพื้นที่ฝึกเพื่อทำการเกษตรกรรมของราษฎร และจัดทำเป็นที่อยู่อาศัยแหล่งชุมชน รวมทั้งปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ทับซ้อน การไม่ยอมรับมติ กบร. จังหวัดของกรมธนารักษ์ การอ้างสิทธิ์การถือครองมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ 2) กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น ปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุถูกบุกรุกโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2556 ปัญหาการไม่มีผู้แทนจากหน่วยงานทหารในคณะกรรมการ กบร. จังหวัด เป็นต้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจุบันภาครัฐยังพบปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการสำรวจและตรวจสอบที่ดินราชพัสดุให้เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับความละเอียดชัดเจนของข้อมูลทะเบียนที่ราชพัสดุการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้เกี่ยวกับการสอบสวนสิทธิ์เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินราชพัสดุ การถือครองที่ดินราชพัสดุก่อนและหลังการเป็นที่ดินของรัฐโดยอยู่อาศัยและทำกินในที่ดิน และปัญหาที่สำคัญคือประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป เพื่อปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุจะได้ถูกแก้ไขให้หมดไป

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการบุกรุกในที่ดินของรัฐหรือที่ดินราชพัสดุเอง จะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ ด้านบุคคลากรให้เพิ่มขึ้น และเพื่อความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาการบุกรุกให้บุคคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานนี้อย่างแท้จริงรวมทั้งมีมาตรการช่วยเหลือผู้บุกรุกที่เต็มใจเข้าสู่ระบบ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้บุกรุกคนอื่นมาเข้าสู่ระบบให้มากขึ้นต่อไป

3. การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ ในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการศึกษาด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตตำบลแคมป์สน เช่น การอธิบายชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติต่อการถือครองและใช้ที่ดินราชพัสดุ การแจ้งบทลงโทษต่อผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุทราบ การสำรวจทางกายภาพ การจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการ จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ แผนการโยกย้ายราษฎร การจัดทำแนวเขตถาวรและการดูแลรักษาเป็นไปเพื่อให้การใช้ที่ราชพัสดุ โดยภาพรวมพบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ภาครัฐ ควรจะเร่งดำเนินการ และพบว่า ควรใช้แนวทางโดยการกำหนดระยะเวลาการเช่าในระยะยาว 30 ปี ขึ้นไป และใช้อัตรา ค่าเช่าในลักษณะผ่อนปรนเพื่อให้ได้อัตราค่าเช่าที่ลดลงจากปกติที่จะต้องชำระควรให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการเช่า และให้สิทธิประโยชน์ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือหรือจากทางราชการเป็นพิเศษกว่าปกติ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุก (กระทรวงการคลัง , 2546) เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ ซึ่งได้กำหนดแนวทางให้กรมธนารักษ์ดำเนินการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกในที่ดินราชพัสดุของแต่ละพื้นที่ เช่น ให้กรมธนารักษ์กำหนดแปลงหรือพื้นที่ที่จะดำเนินการ โดยประสานงานกับส่วนราชการผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สำรวจทางกายภาพ พร้อมกับจัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการตรวจสอบสิทธิการได้มา รวมทั้งสอบสวนการได้มาและความประสงค์ของประชาชน โดยดำเนินการร่วมกับฝ่ายปกครองหน่วยงานท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ และส่วนราชการผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ และจากผลการสำรวจทางกายภาพและการสอบสวน ให้จำแนกกลุ่มผู้บุกรุกที่ราชพัสดุออกเป็น 2 ประเภท 1) บุกรุกประเภทมีเอกสารสิทธิ์ หรือที่อ้างว่าได้ครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ราชพัสดุ 2) ผู้บุกรุกที่ครอบครองที่ดินภายหลังการสงวนหวงห้ามและดำเนินการตามระเบียบและข้อกฎหมาย ซึ่งมาตรการดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของสมชาติ ศิลป์เจริญ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559 พบว่า แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินมี 3 แนวทาง คือ การหยุดปัญหาการบุกรุกที่ดินที่มีอยู่เดิมการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินเพิ่มเติมและการเยียวยาให้ความเป็นธรรมกับราษฎร

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปอย่างถาวร และควรเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดเพื่อไม่ให้มีการบุกรุกที่ดินเพิ่มขึ้นของประชาชน เพราะปัจจุบันปัญหาเรื่องที่ดินทำกินยังคงเป็นปัญหาสำคัญในสังคม เพราะความเหลื่อมล้ำทางสังคมในปัจจุบันยังมีอยู่อย่างมากทำให้ประชาชนต้องการที่อยู่อาศัยและทำกินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่หยุดสิ้น ดังนั้น รัฐควรที่จะเร่งรัดดำเนินการและให้การสนับสนุนส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมธนารักษ์ กรมการปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องการครอบครองอยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุ และที่ดินของรัฐให้อยู่โดยชอบด้วยกฎหมายและปลูกฝังไม่ให้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐเพิ่มเติม ควรส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง

1.2 องค์กรต่างๆ เช่น กรมธนารักษ์ กรมการปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนการดำเนินงานในด้านการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในด้านต่างๆ เช่น ด้านทุนทรัพย์ ด้านอัตรากำลัง ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต่อไป เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือตัวผู้วิจัย และแบบสัมภาษณ์ร่วมกับการบันทึกภาคสนาม และการสังเกต และสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงวิเคราะห์ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Contend Analysis) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการคลัง. (2546). ที่ กค 0312/20377 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546 **เรื่อง ขอมาตรการในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ.**

เนาวรัตน์ บุญวรรณโณ. (2554). **การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ในจังหวัดนครนายก.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมชาติ ศิลป์เจริญ. (2560). **แนวทางและมาตรการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2559.** กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

อนุวัตร จินตกสิกรรม. (2563). **ที่มาและพลวัตของนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

Translated Reference

Bunwanno, N. (2011). **Developing management to solve the problem of encroachment on state property. of the Treasury Department in Nakhon Nayok Province.** Bangkok: Sukhothai Thammathirat University.

Sincharoen, S. (2017). **Guidelines and measures to solve the problem of land encroachment. Ministry of Defense 2016.** Bangkok: National Defense College.

Jintakasikarm, A. (2020). **The Origin and Dynamic of Policy on Preventing and Resolving the Intrusion of State-Property Land: Regulation of the Prime Minister Office on Resolutions for the Problem of Intrusion of State - Property Land, B.E. 2002.** Bangkok : Chulalongkorn University.